

jedno od prvih ozbiljnih dela u našoj naučno-stručnoj i popularnoj literaturi, vodeći čitaoca, na pristupačan i nadahnut način, ka novim naučnim saznanjima i tehničkim dostignućima. Za razliku od drugih knjiga iz nauke i tehnike, Nasušno sunce je podjednako korisno i za stručnjaka i za laika. Ona je pisana lakim, jednostavnim stilom, tako da su tehnički problemi približeni i čitaocima skromnijih tehničkih znanja. Brojni dijagrami, šeme i tabele korisno će doći svima onima koji razmišljaju o tome kako da od Sunca zahvate određeni deo energije da bi svoj dom učinili toplijim i nezavisnijim od sve skupljih i oskudnijih klasičnih izvora energije, kako da svoju kuću učine prijatnijom za život, da pomoću sunca dobiju toplu vodu, pa i da još uvek skupim solarnim ćelijama osvetle svoj dom i tako ostvare potpunu nezavisnost od centralizovanih energetskih izvora.

Kao pasionirani solarista, profesor Lalović je proverio mnoga solarna rešenja koja daje u svojoj knjizi, a koja je u znatnom broju i sam iznašao. Tako Nasušno sunce, pored opštih principa korišćenja sunčane energije, sadrži i vrlo konkretna uputstva koja će čitaocima pomoći da izbegnu lutanja pri izboru rešenja za određeni problem i u datom slučaju dovesti do optimalne realizacije solarnog uređaja ili postrojenja, pa i čitave solarne kuće.

Centralno mesto ove knjige predstavljaju stranice posvećene „solarnoj kući“, kući koja od Sunca zahvata više od 3/4 ukupne energije utrošene u njoj. Ona nije samo autorov skromni doprinos ublažavanju teškoća u vezi s nestašicom energije već i ukazuje na nov, humaniji način života okretanjem Suncu i Prirodi. Solarna kuća ne mora biti samo stambena zgrada; to može biti i poslovna zgrada, veliki poslovni centar, ambulanta, bolnica, hotel, rekreacioni centar i dr., čime se značaj Nasušnog sunca još više ističe. Kao prvenac u ovoj oblasti nauke i tehnike, ova knjiga će otvoriti nove puteve u našoj arhitekturi, te se nećemo čuditi ako jednoga dana niknu i čitava solarna naselja, a možda i manje naseobine.

Drugi problem od većeg značaja za našu blisku budućnost, za narednih 10–20 godina, vezan je za dobijanje električne energije konverzijom energije Sunčevih zraka pomoću fotona-

ponskih solarnih ćelija. I, zaista, kako to profesor Lalović u svojoj knjizi naglašava, teško je zamisliti čovekov pronalazak ingeniiozniji od solarne ćelije – od tog jedinstvenog izuma bez pokretnih delova koji obećava da u budućnosti postane izvor neiscrpnih količina energije. Poslednje stranice knjige Nasušno sunce sadrže britku polemiku između profesora V. Paara, pristalice nuklearne tehnologije, i autora o ulozi sunčane energije u budućnosti. Ta nas polemika neminovno podseća na početak pedesetih godina ovoga veka, na vreme neposredno po otkriću tranzistora i drugih poluprovodničkih elemenata. I tada se isto tako živo i argumentovano raspravljalo o budućnosti poluprovodničke elektronike spram klasične, cevne elektronike, pri čemu su mnogi sumnjivo vrteli glavom, odričući budućnost poluprovodnicima. Među retkim pobornicima nove elektronike bio je i profesor Lalović, koji je dalekovidno sagledao ulogu pridošlica – tranzistora i njegovih pratioca. Verujemo stoga da će njegova dalekovidost i ovoga puta doći do izražaja i da će knjiga Nasušno sunce delom i pomoći ostvarivanju te „suncanije“ budućnosti. Naveli bismo zato nekoliko skorasnijih primera koji nam, nadamo se, daju za pravo da verujemo u solarnu budućnost i veliku autora ove knjige.

Svakim danom svedoci smo novih proboja na polju korišćenja obnovljivih energetskih izvora, posebno sunčanih. Tako, na primer, za poslednjih nekoliko godina, približno u vreme kada je autor započeo svoju knjigu, stvorena je industrija za masovnu proizvodnju solarnih uređaja i postrojenja; otpočela je borba za svetsko solarno tržište; realizovani su novi prijemnici solarne energije; proradila je prva veća solarna termoelektrana, u pustinji Mohava, SAD; pristupilo se projektovanju solarne termoelektrane od 100 MW, čija će gradnja otpočeti 1984. godine; realizovane su, pored monokristalnih, i polikristalne i amorfne silicijumske i druge fotonaponske ćelije; postignuta je cena od 6 američkih dolara po vatu vršne snage za amorfne solarne ćelije na bazi silicijuma, s izgledom za desetostruko smanjenje cene i realnu konkurenciju klasičnim energetskim izvorima; razvijen je plan za izgradnju samooplodne solarne fabrike („Solarex“, SAD), koja će, sa 200 KW solarne energije, zadovoljavati sve